

Paršat Bešalach, šabat Šira

13. švat 5769
7. únor 2009
začátek šabatu: 16:46
konec šabatu: 17:56

Halachické časy
třilin 6:18 | východ slunce 7:26
konec šma 8:50 | 1. mincha 12:40
škia 17:06 | hvězdy 17:40

Šmílův DAF

Bešalach v číslech

16. sidra v Tóře (z 54),
4. sidra v knize Šemot (z 11),
14 paršiot, 9 otevřených, 5 zavřených
skládá se z 116 vět, 1683 slov a 6423 písmen,
Sidra obsahuje 1 MICVU (TCHUM - šabatovou hranici)

Alijot v kostce

Kohen: Bůh vyvádí Židy z Egypta. Moše nese Josefovou rakev. Faraón se rozhodl Židy pronásledovat.
Levi: Židé se bojí faraónovy armády.
Šliší: Bůh nařizuje pokračovat v cestě. Rozdělení Rákosového moře.
Reví: Egyptánek končí ve vlnách. Mošeho mořská píseň (ŠIRAT HAJAM). Miriam a ženy zpívají radostí. Veškerý lid putuje tři dny bez vody až k pramenům hořké vody, kde si lid stěžuje.
Chamiš: Cesta pouští, stížnosti na nedostatek jídla. Bůh sesílá MAN (manu).
Šiš: Mana. Šabat.
Švi: Stížnosti na nedostatek vody. Amalek přepadl opozdilce. Válka s Amalekem.
Haftara (Soudců 4:4-5:31): Barak pronásleduje Sisru. Debořina píseň.

Židovská událost

Antisemitismus ve Venezuele.

Tricátého ledna vtrhli ozbrojení vandaloři do caracaské synagogy (Venezuela), naházeli svitky Tóry a sidury na podlahu a na zdi synagogy nastříkali: „Nechceme tu Židy!“ a „Židi pryč!“. Venezuelští Židé jsou v posledních letech stále častěji obětmi násilností. Venezuelská státní televize je plná protiizraelských zpráv, včetně úryvků z „Protokolů síónských mudrců“. Venezuelský prezident Chavez nutil místní Židy vystoupit proti Izraeli a přirovnat operaci Lité olovo k holocaustu, což vyvrcholilo vyhoštěním izraelského velvyslance. Chavez tvrdí, že Izrael je „vražedný nástroj v ruce Spojených států“ a straší své občany údajnou snahou USA vytvořit druhý v Izrael přímo v Latinské Americe.

Zajímavosti z paraši

Mana, o které se zmiňuje tato sidra, dodnes ovlivňuje některé naše zvyky. Na připomínku dvou porcí, které spadly v pátek (na pátek a šabat) dodnes zahajujeme šabatová jídla dvěma bochníky chleba, jež zakrývá bílá látka na památku rosy, která manu chránila. Dále se z textu o maně dozvídáme, že šabat je třeba „ctít“ pečlivými přípravami. Také předpis tří šabatových hostin se opírá o Mošeho nařízení lidu, ve kterém třikrát zdůraznil, aby na šabat manu v okolí tábora nehledali.

Věděli jste, že...

že na www.doopravdy.cz/judaismus můžete najít **pracovní verzi překladu Tóry** z klávesnice rabi Sidona v úpravách laskavých čtenářů? Za poskytnutí textů moc děkujeme :)

více na www.doopravdy.cz/judaismus

Rozluštíte význam obrázků?

Rabi Jonathan Sacks

Čas

Sidra Bešalach začíná zvláště: „*Když faraon lid vyhnal, nezvolil Bůh cestu do země Pelištů, jelikož je krátká, poněvadž řekl: „Aby lid při hrozbě války nelitoval a nevrátili se do Micrajim!*“ A ačkoliv synové Jisraele vyšli z Micrajim ozbrojeni, vedl Bůh lid oklikou cestou pouští Rákosového moře.“

Zdánlivě jde o drobný detail na pozadí velkého příběhu východu z Egypta. Přesto se v sobě skrývá klíč k jedné z nejvýznamnějších kontroverzí, které kdy napsal středověký učenec Rambam (Maimonides), když otevřel otázku: „Proč je v Tóře tolik protěžován obětní systém, a proč ho proroci později tolik kritizovali?“

(K této otázce si ještě dodejme: „Jsou-li oběti tolik důležité, jak bez nich může judaismus přežívat již dvacet století?“)

Rambam ve své odpovědi zdůrazňuje, že oběti jsou jen sekundárním projevem. Ve skutečnosti jsou důležité modlitby. A když si Židé uchovali jádro věci (modlitby), mohli svou víru udržet bez její povrchní slupky (obětí).

Rambam ale naléhá dále. Pokud jsou důležité hlavně modlitby, proč si Tóra nevystačí jen s nimi? Proč vůbec buduje komplikovaný chrámový ritus s množstvím různých obětí, které zabírají velkou část textu Tóry?

A zde Rambam dochází k závěru, že prostě Židé doby východu z Egypta nebyli schopni akceptovat bohoslužbu bez chrámových obětí, které byly ve starověku tak normální součástí života jako je dnes jídlo vidličkou a nožem.

Bůh sice existuje mimo pouta času, ale my, lidé, ne. Nedokážeme se teleportovat tisíc let do budoucnosti. Nezbyvá nám než žít v přítomnosti.

Proto se Rambam domnívá, že ve světě není místa pro drastické revoluce. Stromy potřebují k růstu čas, den se pomalu smráká, roční období plynule přecházejí jedno v druhé. A totéž platí i pro lidi. Vše chce svůj čas.

Není pochyb, že Tóra se od počátku staví proti otroctví. Vlastnictví jiné lidské bytosti vede nevyhnutelně k útoku na lidskou důstojnost. Přesto Tóra otroctví akceptuje a „pouze“ ho soustavně omezuje a kultivuje. Buďme upřímní. I Britové a Američané opustili otroctví až v devatenáctém století a neobešlo se to bez krvavé občanské války. Změny chtějí čas.

Proč ale všemocný Bůh nenařídil Mošemu odvrhnout zlé praktiky starověku? Rambam se domnívá, že Bůh sice občas zasahuje do přirozeného řádu světa (=koná zázraky), ale nikdy nezasahuje do lidské přirozenosti. Tím by totiž narušil naši svobodnou vůli.

Řekněme to takto: Bůh by si klidně mohl stvořit miliardu robotů, kteří by ho neustále opěvovali. To by ovšem nebylo pravou bohoslužbou. Touha po svobodě není náhodným rysem lidské povahy, což nám naše tradice stále připomíná.

Stvořením lidí Bůh jakoby sám sebe omezil. Musí být trpělivý. Nemůže vývoj lidstva urychlit, aniž by vše od základů nepokazil. Toto sebeomezení kabalisté nazývají CIMCUM a považují ho za nejvyšší projev Boží lásky k lidem.

Díky němu jsme získali prostor k růstu. K růstu, který nemůže být jiný než pomalý. Proto Bůh nevedl Židy rovnou do Izraele.

Rambam jde ve svých dedukcích ještě dál. Podle něj není náhodné, že generace opouštějící Egypt nebyla tou, která překročila Jordán. Až děti otroků nabyly patřičné odvahy a sebedůvěry. Jinými slovy, trvá minimálně generaci, než ti, kteří se zrodili na svobodě vybudují svobodnou společnost. Nepřehlédněme tento postřeh.

Moderní svět zažil čtyři velké revoluce: britskou, americkou, francouzskou a ruskou. První dvě z nich vedly ke skutečné proměně společnosti v demokratické zřízení respektující lidská práva a vyznávající úctu k lidskému životu. Francouzská a ruská revoluce zplodily režimy ještě horší než ty, proti kterým se vzbouřily - francouzský revoluční teror a stalinistický komunismus.

Není náhodou, že první dvě revoluce byly vedeny puritány hluboce inspirovanými hebrejskou biblí, zatímco druhé dvě revoluce zplodily lidské filozofie – Rousseauova a Marxova – které se vše snažily změnit okamžitě. Domnívaly se, že změnou vnějších podmínek se změní lidské chování. V tom měly určitou pravdu. Ale zatímco politické změny lze uskutečnit náhle, změna lidské přirozenosti chce čas. Staletí, milénia.

Ani Bůh se nesnažil běh událostí urychlit. A vedl lid dlouhou cestou přes Sinajskou poušť. Nelson Mandela nazval svou knihu Dlouhou cestou ke svobodě. Na této cestě nebývají zkratky.